

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

Nunatsinni meeqqat atuarfianni ullumikkut meeqqat nalinginnaasumik atuartinneqarnissap saniatigut immikkut pisariaqartitsisut periarfissaat pillugit Naalakkersuisut nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaanik siunnersuut. Nalunaarusiornermi ersersinniarneqassapput, meeqqat qanoq amerlatigisut ullumikkut immikkut atuartinneqarnissaminnik pisariaqartitsisarnersut. Qanoq ukioqassutsimikkut inissisimanersut, sumi najugaqartuunersut (kommuni sorlermi), aammalu innarluutigisaat suunersoq. Tamatuma saniatigut nalunaarusiap ersersissavaa taakkunannga qanoq meeqqat amerlatigisut angerlarsimaffiup avataani isumaginninnikkut pissutsit tunngavigalugit inissinneqarsimanersut, taakkunanngalu ilaqutariinni imaluunniit ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni qanoq amerlatigisut inissinneqarsimanersut. Ilanngullugu nalunaarusiami ersersinniarneqassaaq ukiuni qulini aggersuni taamatut inissinneqartartut, meeqqallu atuarfiini nalinginnaasumik neqeroortigineqartartut avataani atuartinneqartariaqartussat, qanoq amerlatiginissaat eqqoriarneqarsinnaanersut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Debora Kleist, Inuit Ataqtigiit)

Pillugu

ISUMALIUTISSIISUTAA

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aappassaanneernejarnerani saqqummiineq.

Siunnersuutip suliarineqarnerani Kutureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Jane Petersen, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen, Demokraatit, sinniisussaq
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Siumut

Siunnersuut 11. oktober 2011. siullermeerlugu suliarineqarnerata kingorna Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu.

Siunnersuummi siunertarineqarpoq, meeqqat atuartut, meeqqat atuarfiani nalinginnaasumik atuartinneqarnerisa saniatigut kikkut annertusisamik atuartinneqarnissaminnut pisariaqartitsinersut misissorneqarnissaat.

Misissuineq pitsaasumik meeqqat atuartut innarluutillit pillugit oqallinnermi

tungaviussaaq, taamaalillunili inatsisit nutaat pilersinneqarnerinik tungaviussalluni, imaluunniit immikkoortumut aningaasaliissutaasimasut pitsaanerusumik tullerriaarnissaanut tungaviussalluni.

Inatsisartut / Naalakkersuisuni siullermeerlugu suliarineqarnera

Naalakkersuisut ilsimatitsissutigaat, siunnersuuteqartup ujartugai pillugit arlalitsigut paasissutissanik pissarsinissamut periarfissaqareersoq. Naalakkersuisulli nassuerutigaat atortuni suliffeqarfinni, kommunini aammalu Namminersorlutik oqartussani pigineqartuni ataasiakkaani annertuumik pisariaqartoq ataqatigiissaaraluni tullerriaarinissaq, aammalu pitsaassutsit qulakkeerneqarnissaat.

Taamaattumik Naalakkersuisut immikkoortoq pingartinneqartoq, meeqqat inuusuttullu pillugit suleriesissami suliamut ilanngussimavaat, ”Nalilersuineq, nakkutilliineq, suliniutinillu uuttortaaneq” qulakkeerniarlugu Naalakkersuisoqarfiit akimorlugit meeqqat inuusuttullu pillugit suleriesissami paasissutissanik toqqortaateqalernissaq, tassani annertuumik pineqarlutik meeqqat immikkut pisariaqartitsisut. Naalakkersuisut siunertaat tassaavoq, 2012-imi immikkoortumi pineqartumi sulianik qaffassaanissaq.

Taamaattumik Naalakkersuisut siunnersuummut isumaqataapput, neriuutigalugu siunnersuutikkut Inatsisartunit annertunerusumik paasissutissanik pinissaq.

Inuit Ataqatigiit aamma Kattusseqatigiit partiat

Inuit Ataqatigiit aamma Kattusseqatigiit Partiat isumaqarput, innarluuteqarnerit assigiinngitsut pillugit ilisimasani amigaaqarnermi, amigartumik atuartsinermi pilersaarusiortarnermut pissutaasinnaasoq. Ilisimasat annertunerusut sullissineq pitsaanersulersissinnaavaat, aammalu pisariaqartitsisunut sullissineq pitsanngorsarsinnaallugu. Inuit Ataqatigiit aamma Kattusseqatigiit Partiata siunnersuut tapersersorpaat.

Siumut

Siumut isumaqarpoq, siunnersuummi pineqartut ajornartorsiutit pillugit suliniarneq Meeqqat Inuusuttullu pillugit suleriesissami Naalakkersuisunit aallartinneqareersut, taamaattumillu siunnersuummut tapersiinnissaq pisariaqanngitsoq. Naak Siumup siunnersuuteqartup siunnersuummi isumaa paasigaluarlugu, tarnikkut timikkullu innarluuteqarneq pillugu misissuineramik paasiniaanerup suliaq sukkalissaqqissinnaagaa.

Demokratit

Demokratit isumaqarput, atuartut immikkut perorsaanermi pisariaqartitsisut Ado Lyngep

atuarfianut innersuunneqartartut allanik periarfissaqannginnera tunngavigalugu, aammalu atuarfik taanna nunatsinni taamatut atuarnissanut kisimi periarfissaamat. Taamatuttaaq Demokratit isumaqarput, inuiaqatigiinni tamat ilinniarsinnaanermut pisinnaatitaaffigisaanni pisariaqartoq misissussallugu qanoq pisariaqartitsineq annertutigisoq.

Atassut

Meeqqat inuusuttullu pillugit suleriesissamik maannakkut Naalackersuisut ingerlataqarnerat innersuussutigalugu Atassut isumaqarpoq, pissusissamisuunngitsoq misissuinermit nutaamut aningaasanik atuinissaq, kinguneranillu Atassutip siunnersuut itigartillugu.

Ataatsimiititaliamit siunnersuutip suliarineqarnera

Siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermini siunertaraa, Naalackersuisut pisussaaffilissallugit, ullumikkut atuartut qassit immikkut atuartinneqarnissamut pisariaqartitsinersut, meeqqat ukioqatigiikkaarlutik qanoq inissisimanersut, sumi najugaqarnersut, (kommune angerlarsimaffik) aammalu sunik innarluuteqarnersut misissuinnissaannik. taakkua saniatigut misissuinermit nassuiarneqassaaq, atuartut qassit inuttut atugarisat pissutigalugit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimanersut, aammalu Qassit ilaquataarinnut imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut inissinneqarsimanersut. Kisianni siunnersuuteqartup aamma piumasaraa, Naalackersuisut tassunga atatillugu naatsorsuummik saqqummiussissasut, ukiuni aggersuni qulikkaani meeqqat atuarfiini atuarnissamut pisariaqartitsisut saniatigut qassit immikkut atuartinneqarnissamut pisariaqartitsinersut.

Siunnersuuteqartup misissorneqartussat piumasarisaani makku qulaajarneqassapput:

- a) Piffissami kingullermi atuartut qassit immikkut atuartinneqarnissamut pisariaqartitsippat.
- b) ukiuisa agguataarneqarneri
- c) Kommuninit sorlernit aggersuuppat.
- d) Innarluutit suut eqqartorneqarpat, imatut oqaatigalugu, tarnikkut imaluunniit timikkut innarluuteqarneq, aammalu inuttut atugarisat pissutaallutik innarluuteqarneq.
- e) Atuartunit immikkut atuartinneqartunit qassit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni najugaqarpat imaluunniit ilaquatariinnut inissinneqarsimappat.

Ataatsimiititaliap misissuineramik suliaqarnermut ilanngullugu misissirtikkusuppa, kommunini qanoq immikkut atuartitsineq aaqqissuunneqarsimanersoq, aammalu ajornartorsiummik suliaqarneq pillugu annertunerusumik politikeqarnersoq. Kiisalu ataatsimiititaliamit ilanngunneqarumavoq, kommunini ilinniartitsisut pisinnaasaasa pisariaqartitsineq tunngavigalugu qanoq pingaartinneqartiginerata misissorneqarnissaat.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Siunnersuummut atatillugu aningaasatigut kingunissaqanngilaq, ajornartorsiut 2012-imi Meeqqat inuusuttullu pillugit suliniutinik ilisimatitsinermi ilanngunneqartussaammat.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit aamma Demokraatit siunnersuummut isumaqataallutik ima oqaaseqaateqarput:

” Isumaqaataanermut tunngavittut ilaavoq ilisimaneqarmat meqqat naliginnaasumik atuartinneqarnerup saniatigut immikkut atuartinneqarnissaminnut pisariaqartitsisut misissuiffigineqarlutik qulaajaaffigineqartariaqartut.

Immikkut pisariaqartitsisut tassaapput, naqitanik ilisarinnissinnaanngitsut, ADHD-ertut, tusilartut, tappiitsut, eqqarsartaatsimikkut kinguarsimaffeqartut aammalu meeqqat peroriartornerminni isumaginninnikkut ajornartorsiorfiusuni inissisimasut.

Taamaattumik amerlanerussuteqartut isumaqarput meeqqat atuarfiat meeqqanut tamananut naammaginantumik pissarsiaqarfiussappat, atuarfitsialammullu siunertaasumut naapertuutissappat pisariaqartoq meeqqat atuarfianni naliginnaasumik atuartinneqarnissap saniatigut immikkut pisariaqartitsisunut periarfissat pillugit nalunaarusiortoqartariaqartoq. Taamaaliornikkut tunngavissaqalissammat meerartatta immikkut atuartitsinneqarnissaminnut pisariaqartitsisut atuartitaanerata qanoq pitsanngorsaavigineqassanersoq. ”

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumumeersut siunnersuummut imatut oqaaseqaateqarput:

"Siunnersuuteqartup suliakkiutigiumasai qulequttat qulequttatut pingaartutut isigaavut aammalu paasisinnaavarput pingaartimmagit. Kisianni Siumumit erseqqissumik oqassuugut suliakkiutiginiakkat ingerlareersuupput taamaammat suliakkiutigeqqinneqarnissai isumaqatiginngilagut.

4. november 2011

UKA2011/58

Siumumi ileqqorinngilarput suliat ingerlareersut qaavatigut Naalackersuisunut suliackersuinissaq aammalu taamaattoqartillugu tapersiineq ajorpugut suliaq suliakkiutigeqqittaarneqarsinnaanngimmat siunnersuutigeqqittaarlugu. Taamatut tunngavilersuuteqarluta siunnersuummut akuersaanngilagut."

Taamatut oqaaseqarluni aammalu isumaliutissiisummi saqqummiunneqartunut paasinnilluni Ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaannigassanngortippaa.

Jane Petersen,
Siulittaasoq

Niels Thomsen
sinniisussaq

Hans Aronsen

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond